

1889 se je začel brigati za revne posestnike vinogradov, kajti, ko je velikemu zboru predložil preračun za leto 1890, predlagal je, da se dovoli 300 gld. za nakup bakrenega vitrijola. Ta nasvet odborov sprejela je velika skupščina meseca novembra 1889. leta in v tekočem letu nakupilo se je 900 kil bakrenega vitrijola.

Ta vitrijol se je razdelil na župnije in se je pri razdelitvi posebno ozir jemal na Haloze. Razume so, da se vitrijol ni podaril velikim in premožnim posestnikom, ampak le takim, ki posedujejo malo goricko brez druge zemlje, katere mora gorica rediti. Žalibog, da se s tem, kar se je moglo nakupiti, ne bodo mogli obdariti vsi revni, potrebni in vredni posestniki! Imena najbolje potrebnih posestnikov je poizvedel okrajni odbor iz davčnega katastra in po zaupnih možih!

Ker pa so za škropljenje potrebne tudi škropilnice, prosil je okrajni odbor pri raznih zavodih podpore, ker ni imel sam potrebnega denarja.

Njegovo prošnjo uslišala je štajarska hranilnica v Gradci ter mu je poslala 300 gld., potem c. kr. ministerstvo za poljedelstvo, katero je dalo 100 gold., slednjič posojilnica v Ptuj, ki je dala 180 gld. Za ta denar nakupilo se je 32 škropilnic. Te škropilnice so se dale občinam, največ onim po Halozah; skoro vsaka občina je prejela po eno, nekatere celo po dve, da njih prepuščajo posestnikom gorice v brezplačno porabo, od malega in revnega naprej do večjega in premožnejšega po alfabetu ali hišni številki. Ker pa je posestnikom treba vedeti, kako se mora pripraviti zmes za škropljenje, kako in kedar se mora škropiti, prosil je okrajni odbor c. kr. ministra za poljedelstvo, da je dovolil g. Balonu v Ptuj v prostih urah imeti predavanja o tem. Taka predavanja bila so v Leskovci, pri sv. Barbari v Halozah, pri sv. Lovrenci v slov. gor. itd.

Ker se vitrijol dobi dosti ceneje, ako se naroči zgodaj in v večji množini, posredoval je okrajni odbor, da so občine pristopile avstr. društvu za vinorejo in so potem predstojniki za občinarje skupno vitrijol naročevali. Tako se je dobilo dobro blago cenó; nakupilo se je več tisoč kil skupaj za posamezne posestnike, ki so se ob pravem časi oglasili. Kaj pa je nasledek vsega? Nasledek bode, da bode letos že lepo število posestnikov gorice škropilo, da se bode število bojevnikov proti škodljivcu, ki se imenuje strupena rosa ali peronospora, zdatno pomnožilo.

Ker letos bolezen že močno napreduje, ne bodemo škropili še le od 1. junija pa do 15., ampak tudi že zadnje dneve meseca majnika tam, kjer se kaže potreba.

Bog blagoslovi delo, da ne bode trud zastoj, ker sicer še letos ne bi zginili neverni

Tomaži, kateri še vedno trdijo, da proti peronospori ni pomoči, da bode sama ob sebi prenehala!
Vinogradnik.

Sejmovi. Dne 31. maja v Cirkovicah in v Rečici. Dne 2. junija pri sv. Juriji na j. ž. in v Mariboru. Dne 3. junija v Radgoni. Dne 4. junija v Lučanah in na Ptuj. Dne 6. junija v Račah in na Bregu v Ptuj.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Slovenski tamburaši). Danes vam poročam o veselici, katero si bode zapisala ljutomerska čitalnica z zlatimi črkami v svojo zgodovino. Naša čitalnica je namreč priredila dne 18. majnika t. l. na vrtu gosp. Ivana Vaupotiča veselico, pri kateri so prvič nastopili naši domači Cvenski tamburaši pod vodstvom njih kapelnika gosp. Franca Šneiderja, učitelja na Cvenu. Ob določeni uri se je napolnil prijazni vrt z odličnimi gosti. Iz trga samega in iz okolice so prihiteli, pa tudi sv. Križ in Ormož sta nam poslala lepo število zastopnikov. Naš velečastiti gospod dekan, Ivan Skuhala, pozdravil je kot tajnik čitalnice — predsednik in podpredsednik bila sta zadržana — došle goste prav presrčno. Razložil nam je v jedernatih besedah, kak velik pomen ima petje in godba v človeškem življenju. Vsak dober in blag človek ljubi pesem in glasbo. Kadar čujemo lepo vbrane glasove, pozabimo na zemeljske težave in trpljenje, naša duša vzdigne se kvišku, kjer ni nadlog, nego večno, rajsko veselje. In istinit je pregovor, ki pravi: „Rad ostani, kjer pojó, Hudobni pesmi nimajo.“ — Prelepim besedam ljubljenega našega dekana sledilo je občno, živahno odobravanje. Zdaj so stopili tamburaši na oder. Poslušalci jih z glasnim ploskanjem pozdravijo. In prvokrat zadoneli so glasovi po vsem svetu znane pesmi „Naprej“ od Davorina Jenka. Odkritosrčno izpovemo, mnogo smo pričakovali, a da je mogoče v tako kratkem času toliko doseči, tega vendar nismo mislili! Burno ploskanje sledilo je že prvi točki, ponavljati so jo morali. In tako vršila se je točka za točko; vmes je peval naš vse hvale vreden pevski zbor pod vodstvom vrlega gosp. nadučitelja Jož. Horvata. Tri pesmi so spremljali tudi tamburaši in ravno tukaj ploskanju ni bilo konca ne kraja. In res je, spremljanje tamburic pri petju napravi čudovit vtis na človeka. Vsakemu poslušalcu se je bralo veselje z obraza. Bila je res poštena, v srce segajoča, nepozabljiva veselica. Taka zabava blaži človeka, vzbudi mu dobre čute, srce mu ogreje za našo pravično stvar, za katero se mi tukaj moramo vojskovati že leta in leta. Prav od srca se zahvalimo naši vrli čitalnici, da nam je priredila tako lepo zabavo.

Upamo, da jih še bo brez števila sledilo! Slednjic pa še smo dolžni pokazati vsemu slovenskemu svetu naše prve slovenske tamburaše, da rodoljubi poizvejo, da Mursko polje ne spi, mavreč da se zaveda. Njih imena so: Tamburaški vodja Franc Šneider, učitelj na Cvenu (bisernica); Puconja Franc, posestn. sin na Cvenu (šara); Mursa Jožef, veleposestnik na Krapji (prvi brač); Skrobar Matija, posestn. sin na Moti (prvi brač); Babič Martin, posestnik na Krapji (drugi brač); Pušenjak Toma, nadučitelj na Cvenu (prva bugarija); Vozlič Anton, posestnik na Cvenu (berde). Iskreno zahvalo moramo izreči tamburaškemu vodji, gospodu Francu Šneiderju, ki je prvi presadil prelepo cvetico — tamburico iz bratovskega hrvatskega vrta na slovensko zemljo! Dal Bog, da ne bi tota cvetica ostala sama, nego da bi vzbudila po naši mili domovini mnogo, mnogo sestrice! Živeli prvi slovenski tamburaši!

Iz Ptujске gore. (Napisi — Pošta.) Pri nas je čisto slovenski trg in ni najti ni jednega Nemca, ali sploh človeka, kateri bi slovenski ne umel, pa če prideš, dragi bralec, k nam, boš skoro mislil, da si kam na Prajzovsko si zašel, ker boš čital nemške napise, kamorkoli se boš obrnil. Res boš ugledal tudi par slovenskih napisov, pa ti so večinoma tako ponižni in neugledni, kakor da bi se sami sebe osramovali. In naš c. kr. poštni urad? No naravno, da tu tudi mora vse nemško biti, nemški pečat, nemški napisi, in odloki c. kr. poštnega ravnateljstva so napisani, in razobešeni edino le v blaženem nemškem jeziku, ker sicer bi jih Slovenci vendarle umeli. To more vendar vsakega zavednega Slovenca žaliti, če mora v tako popolnoma slovenskem trgu, kakor je pri nas, te nemške kvake vsepovsod čitati, kamorkoli se obrne. — Pa tudi naš gospod poštnar ima svoja posebna, menda tudi po nemškem duhu urejena pravila gledé poštnega uradovanja, da če človek hoče v uradnih urah kako stvar iz pošte imeti, mora ga prej v krčmo iskat iti, kakor se je to pisalcu tega dopisa nedavno bilo primerilo, ali pa sploh čakati, da se njemu odkod poljubi priti. Ko sem pa jaz drugokrat, ne vedé, da je že tako pozno, nekoliko minut po uradnih urah prišel prašat, če je kaj na pošti za mene, obsula me je gospa poštarjeva zaradi tega zapoznenja s takimi grdimi besedami, da niso za to, da Vam jih pišem. Vi, g. urednik, vrgli bi menda ves dopis v znani koš.

Iz Stoperc blizo Rogatca. (Nesreča.) Dne 21. maja t. l. se je v Sveči, občini Stoperce, v takozvanem Bukovnjaku oblak utrgal in nevihta mnogo škode napravila. V grabnu nad vasjo Razbornik je imel meniški konvent s Ptujja podrtih blizo 800 m. drv. Brune so bile po 6 m. dolge in v preméru po $\frac{1}{2}$ —1 m. debele. Ker je graben proti vasi bil z brunami

založen, ni imela voda nikacega odteka in je v par minutah tako narastla, da je vzdignila večidel vse brune in jih proti vasi podila. Brune so se zagnale s silno močjo v hlev in skedenj posestnika Ignaca Dolenc in mu prvega podrla, družega pa zelo poškodovale. Gospodinja imenovanega je hotela rešiti še živino, a zgrabi jo bruna, podere znak in voda jo drvi med brunami naprej. Sirota se čez nekaj časa prikaže iz vode, reši se na suho in še si pomaga v hišo, ker pa jo je hlodje preveč zmečkalo, je v pol uri umrla. Marljivo gospodinjo, mater treh malih otrok, smo v petek pokopali. Tudi hlapec imenovanega je pal v vodo, pa ves ranjen se vendar smrti rešil. Dvoje govejih živali se je poškodovalo. Gospodar ni bil doma, ko pa v najhujši plohi priteče, ni mogel zaradi obilne vode in nakopičenih hlodov v hišo, moral je celo nesrečo od daleč gledati. Drugemu gospodarju so skakale pri zadnjem delu hiše brune na podstrešje. Vsi posestniki v vasi so več ali manje poškodovani. Vozili so imenovani dan nasekana drva iz grabna, komaj še rešili živino, vozovi pa ležijo, kolikor jih ni voda odnesla, na kosec zdrobljeni okoli. Po travnikih in njivah ležijo brune, ki eno štirje možaki imajo dosti kotati. Tudi kamenja je veliko po polji. Po grabnu se je kotalo po 30 centov težko kamenje. Ker je med nevihto blizo $\frac{1}{4}$ ure tudi debela toča kapala, je polje in gorice, kar ne od vode, od toče uničeno. Škoda je velika.

Iz Veržeja. (Nazaj ali naprej?) [Konec.] Temu je vsemu kriva nazavednost in ti „fajerberi“ so prave nedolžne, zapeljane ovce, ki zaslepljeni od krivega nemškutarskega preroka res mislijo, da je slovenski jezik le za krave in konje. Potrebno je tedaj vzbuditi ljudi, prepričati jih, da moramo biti ponosni, da smo Slovenci, da nam mora slovenski jezik, v katerem nas je mati učila prve besede izgovarjati, nad vse mil in svet biti. Kadar bodo vsi naši tržani tega prepričanja, tedaj se bo tudi g. „hopman“ uveril, da v slovenskem Veržeju ni zemljišča za nemškutarske koprive. Najboljši pripomoček, da se slepcem odprejo oči, bilo bi „bralno društvo“, katero ravno zdaj snujemo. Večina naših tržanov se zaveda svoje slovenske narodnosti in tudi med našo mladino je več takih, ki so ponosni, da so Slovenci. Tisti tedaj, ki imajo priložnost in ki se sami zavedajo, naj budé svoje brate. Tudi okoličani, ki so gotovo razžaljeni zaradi one „fajerberske“ nemškutarske neumnosti, naj stopijo z nami v eno kolo in naj bodo prepričani, da so tudi med nami ljudje, ki se ne sramujejo svojega rodú. Upamo tedaj, da bodo Veržejci in okoličani v velikem številu pristopili k „bralnemu društvu“, katero nam bode podajalo dobrih slovenskih knjig in katero bode netilo ljubezen do naše ljube slovenske domovine. Bog daj, da bi v

kratkem zamogel poročati o dobrem uspehu v našem podjetju.

Iz Slivnice pri Mariboru. (Naš mirodvor) moral se je povekšati in novi del navoziti. Dne 22. maja vozila je Hotinja in Orehovec, pri kopanju pa so zemlje preveč podkopali, zato se je breg vsul in je neko deklo globoko zasulo, da je precej dolgo časa trpelo, preda so jo izkopali. Siroti je eno ного celo pretrlo, glavo in prsa pa tudi močno poškodovalo, in težko, če bo pri življenji ostala. Pri tem delu se je že lansko leto enkrat zemlja vsula in eno osebo nekaj poškodovalo. Župan Löschnig je delo nadzoroval in kakor slišimo, se je že več nesreč zgodilo, katere je več ali manj malomarnost županova kriva. Pri volitvah za liberalno stranko je pa župan jako skrben in ni nikoli malomarnost, kar se mu očita.

Iz Radvanja. (Občinski odbor) občine sv. Primoža nad Muto je v svoji seji dne 17. sušca 1890 enoglasno sklenil, prečastitega gospoda Jurij Galuna župnika pri sv. Jerneju v Radvanjih vsled zaslug, katere si je pridobil za cerkev, za šolo in posebno za občino, imenovati svojim častnim srenjskim udom, in je dotično diplomo na den sv. Jurija, to je, dne 23. aprila 1890 omenjenemu mu po slovesni sv. meši izročil. Srenjčan.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ker se drž. delegacija, avstrijska in ogerska, snideta letos dne 4. junija v Budapešti, sprejme ji Nj. veličanstvo v soboto dne 7. junija v slovesnem zaslišanju. Ni še gotovo, vendar pa se trdi, da tirja od njiji drž. vojni minister 3½ milj. za „smodnik brez dima.“ Velike poskušnje bodo z njim še le v jeseni pri vojaških vajah. — V Linci, glavnem mestu gorenje Avstrije, je bilo v nedeljo zborovanje šulvereina in je bile pri tem tudi več mož iz Nemčije. To pač kaže, za koga da dela šulverein in njegove šole. Nekatera gospoda pa se dela v tem, kakor da nima ni oči ni ušes. — Štajarski dež. zbor je poleg večih drugih razpustila visoka vlada in ces. namestnik v Građei je že razpisal volitve: za kmečke skupine dne 27. junija, za mesta in trge dne 30. junija in za velika posestva dne 3. julija. Volilni možje volijo se tedaj že v prvih dnevih junija in zato, slov. možje, na delo! — Naši nemški sosedje na gornjem Štajarji upajo, da si pridobijo letos še vsaj dva konservativna poslanca v dež. zbor. Bog jim daj srečo! — Koroško slov. društvo skliče v meseci juniji več volilnih shodov in boče tak že dne 8. junija na Stražišči blizo Celovca. — Na celem Koroškem zna še le eden živinozdravnik slovenski in vendar je Slovencev 2 petini vseh prebivalcev in znano je, da slov.

kmetje redijo veliko živine, toda liberalna gospoda ne misli nič na nje, ko nastavlja ljudi na dež. stroške! — V Ljubljani se dodela vodovod po celem mestu do konca junija in že dne 29. junija bode slovesno blagoslovljenje. — Veliki shod družbe sv. Cirila in Metoda bodo letos poleti, najbrž kje na Primorskem. — V Gorici začne izhajati nov slov. list in sicer najbolj za obrtnijske stvari. Dobro, toda nam se dosdeva, da je za enake stvari še dovoj prostora v onih listih, ki že sedaj izhajata za slov. Primorje. — Sliši se, da občine v Primorji ne dajo več tako rade dovoljenja za plese in vsled tega je upanje, da le ti sčasom izginejo s površja na veselje vseh pravih rodoljubov. — V mestnem zastopu v Trstu je bila zadnja sobota velika burja in sicer za to, ker je bil slov. drž. poslanec Nabergoj v drž. zboru razkril marsikaj iz Trsta, kar ital. gospodi ni bilo po volji. Ital. gospoda pač naj pokaže rajši z dejanji, da ljubi Avstrijo ter ne sili v Italijo! Nabergoj jo bode potem pa še rajši hvalil, kakor jo je takrat grajal. — Prejšnji ces. namestnik v Dalmaciji, fzm. Rodič je umrl v 77. letu svoje dobe. Spomin ostane resničnemu domoljubi blag. — Ljudska veselica v Zagrebu, prirejena od „Sokola“ zadnjo nedeljo, je bila velikanska ter se je v vdeležilo nad 16.000 ljudi. Nereda ni bilo in je imel torej ban Khuen-Héderváry zastoj strahú. — Znani Kossuth ne pripozna sedanjega reda v ogerskih deželah, vendar pa se je našlo mož v drž. zboru, ki mu čejo po sili dati pravice ogerskega državljana. To je že več, kakor smešno; vlada se ve, da ne more privoliti v tako postavo.

Vnanje države. Škof v Djakovu, mil. J. J. Strossmajer biva sedaj v Rimu in so ga sv. Oče slovesno vzprejeli. Liberalni listi pa že vedó o tem potovanji slavnega domoljuba Bog zna, kaj vse povedati; umeje se, da ni na vsem nič resnice. — Iz Italije se poroča, da je v obližji mesta Ravenna in še na drugih okrajih bilo več bomb nastavljenih pri mestnih sloopjih, na srečo pa ni nobena razpočila razven ene in ta je odtrgala obe nogi nastavljalcu. Mož je bil pa najet za to. — Predsednik francoske republike, Sadi-Carnot, je zopet bil na potovanji in se je mudil tudi v Montpelièrsu, ko so obhajali 600letnico svojega vseučilišča. To praznovanje je bilo sicer sijajno, toda predsednik ni ga bil menda vesel, kajti bilo je še vse preveč po krščansko; profesorji in dijaki so še bili celo pri veliki sv. meši in glavni govornik je bil tamošnji škof msg. de Cabriere. — Belgijski kralj, Leopold II. biva že dalje časa v Londonu, glavnem mestu Anglije, in pravi se, da pregovarja tamošnjo vlado, naj ne vzprejema več anarhistov, ako zbežijo tje iz Belgije ali iz drugih držav. To bi bilo gotovo dobro, toda težko, če še sedaj kaj doseže kralj